

Peter

„To přece ještě není konec světa,“ řekla Stacy.

Peter odvrátil oči k obloze, na kterou nepřítomně zíral, zatímco si v duchu přehrával svůj rozhovor s profesorem McArthurem. Stále si nebyl jistý, co si z něj má odnést.

„Cože?“

„Řekla jsem, že to není konec světa. Tak tě jeden člověk nemusí, no a co?“

„Fakt si myslíš, že mě nemusí?“

Stacy zaúpěla. Mluvili o tom už patnáct minut, což, jak Peter dobře věděl, bylo o čtrnáct minut déle, než jeho přítelkyně chtěla mluvit o jakémkoli vážném tématu.

„Já nevím. Třeba na tebe žárlí nebo tak něco.“

„Proč by na mě žárlil?“

„No, protože...“ Přehodila si vlasy na jednu stranu a pak zase zpátky. Peter nikdy nepochopil, proč to dělá. Možná to viděla v nějaké reklamě na šampon. Měla opravdu krásné vlasy (v období focení do ročenky jasně nejhezčí z celé školy) – dlouhé, kávově hnědé, hladké a lesklé jako basketbalový dres. „Ty máš ještě možnosti, chápeš? Máš celý život před sebou, kdežto on zkejsl v týhle stupidní škole, na který učí furt dokola stupidní dějepis. Kdybych muse-

la každéj rok dělat to, co dělá on, pravděpodobně bych se oběsila v kumbálu.“

„To asi jo.“

Nikdy ho nenapadlo, že by učitel mohl žárlit na studenta. Jako dítě si Peter myslel, že jakmile člověk dosáhne určitého věku, někdo mu prostě předá veškeré vědomosti, které potřebuje k tomu, aby se stal dospělým. Vyšlo ovšem najevo, že tak to nefunguje. Peterův táta nedávno přiznal, že ještě ve dvaapadesáti se občas probudí s naprostou jistotou, že je mu teprve dvacet čtyři a celý život před ním leží jako zatím nedotčená slavnostní hostina. Vedle plešatění, krize středního věku a poruchy erekce to bylo další z tajemství mužského stárnutí. Jediným řešením, jak se tomu všemu vyhnout – postupné ztrátě podoby, zubů, vlasů a nakonec i rozumu – je natáhnout brka ještě předtím, což se ale *nikomu* nechce.

Profesor McArthur plešatý byl a dost možná měl i poruchu erekce. Jak by se Peter mohl zlobit na stárnoucího středoškolského učitele, když jeho vlastní život je přitom tak mimořádně, trestuhodně skvělý? Za tři a půl roku na Hamiltonské střední ho po každé vybrali do basketbalového týmu. Dvakrát se s ním zúčastnil celostátní soutěže, jednou dokonce národní. O panictví přišel se Stacy, k šestnáctým narozeninám dostal senzační džíp a užil si už snad sto šílených párty, na kterých se jaksepatří opil. A teď mu bylo osmnáct a na podzim ho čekala slunná Kalifornie (potvrzení o přijetí na vysokou mělo technicky vzato dojít až na jaře, ale podle vyjádření sportovního oddělení Stanfordské univerzity byl už na palubě). A že by se mu na vysoké třeba nelíbilo? Vždyť se jistě stane členem studentského klubu, bude hrát basket po celé zemi a každý víkend pařit se spoluhráči nebo s bratrstvem. Stacy se určitě dostane na Sanfranciskou státní, takže se nikdy ani neodloučí. Pak odpromuje, a pokud bude mít štěstí, začne trénovat nebo bude dělat něco jiného. Se Stacy se potom vezmou, vychovají pár dětí, vánoční prázdniny budou trávit někde u moře v Mexiku a na léto

si koupí nějaké úžasné sídlo s vířivkou u jezera Chelan. Takhle to má v životě přece být, ne? Jen lepší a lepší.

Jenže Peter věděl, že pro každého to neplatí. Díval se přece na zprávy (nebo je spíš sledoval koutkem oka, když na ně rodiče pře-pnuli). Lidé hladověli. Lidé přicházeli o práci a pak i o své domovy. Trpěli příšernými nemocemi, zažívali ošklivé rozvody a jejich děti po nehodách na motorkách končily na kolečkových křeslech. Život profesora McArthura šel možná od té doby, co dokončil střední školu, pořád jen z kopce. Možná *opravdu* žárlil.

A jestli ne, tak o co se to ve třídě sakra snažil?

„Zlato, už na to nemysli.“ Stacy mu vlepila pusku na tvář. „Kdybych se měla hroutit pokaždý, když se někomu nelíbím, tak to bych asi...“ Na pár vteřin se zamyslela a pak pokrčila rameny. „Nevím. To bych se asi fakt zhroutila.“

„Jo, máš pravdu.“

„Jasně že mám. A taky mám hlad *jako vlk*. Jdeme.“

Ten den se ve školní jídelně podávali kuřecí prsty, a to byl tradičně radostný den (jelikož kuřecí prsty na Hamiltonské byly zatraceně dobré). Peter si jich naložil dvě plné papírové misky, k nim si na tác přidal energetický nápoj s příchutí limetky, čokoládový pudink, jablko, müsli tyčinku a misku zvadlého salátu s nastrouhanou mrkví. Když přecházel ke stolu, zahlédl svou mladší sestru s nově obarvenými vlasy (umyvadlo v jejich společné koupelně pořád vypadalo, jako by se do něj vyzvracel lepríkón a pak v něm umřel). Se svým magorským přítelem obědvala u stolu s dalšími magory. Peter měl stále před očima její mladší verzi, která s ním sedávala na gauči v obýváku a hrála si s legem. To bylo ještě předtím, než se proměnila v cosi s ženskými tvary a neproniknutelnou myslí.

„Kámo, seš v pohodě?“ Peter pohlédl na mávající ruku svého nejlepšího kamaráda Cartiera Stofflera. „Už jsem ti snědlk tři kuřecí prsty.“

„Jo, soráč. Dneska je divnej den. Jeden učitel měl kecyc.“

„Máš náký trable?“

„Ne, to ne. Těžko se to vysvětluje.“

„Hele, na učitele mám figl. Prostě je neposlouchej.“

„Super.“

„Díky tomu jsem se dostal až sem,“ prohlásil Cartier a nacpal si jeden kuřecí prst do pusy.

Peter se zasmál, co nejpřesvědčivěji to šlo. Cartier mu obvykle dokázal zvednout náladu, ale dnes to bylo k ničemu. Dotaz profesora McArthura vytvořil černou díru, která vcucla všechno kolem sebe. Nebo spíš vyvolala to, že všechno kolem ní stálo za prd. Za prd stálo třeba to, že střední škola byla téměř u konce. A také to, že Cartier se přihlásil na Washingtonskou státní univerzitu, kde chtěl studovat pivovarnictví, a ne na vysokou někde v Kalifornii. Kamarádili spolu už od prvního dne na střední a byli tak nerozluční, že jim kouč Duggie říkal Sušenka s Krémem (Cartier, přestože byl černoš, trval na tom, že Krém je on, a to kvůli své hladkosti). Spolu vypili svou první lahev piva, vykouřili první joint marihuany, řešili domácí úkoly a po několik týdnů ve druháku se dokonce dělili o Amy Prestonovou, která je přesvědčila o tom, že je úplně normální, když holka chodí se dvěma kluky najednou. Jasně, budou se vídat o prázdninách, o Díkuvzdání, o Vánocích a v létě, jenže to nebude totéž. Už teď spolu trávili mnohem méně času než kdysi. Nejbolestnější na tom nebylo to, že už nebudou přáteli, ale to, že jim bude úplně jedno, že už nejsou přáteli.

A pokud Peter neudrží kontakt s Cartierem, jak si může být jistý, že mu to vydrží se Stacy? Každý víkend bude makat na hřišti, zatímco ona se bude muset zabavit sama. Zůstane mu opravdu věrná? Zůstane on věrný jí? Bude za čtyři roky vůbec záležet na posledních čtyřech letech?

Myšlenky z černé díry ho neopustily až do konce oběda, pak ho ovšem čekala chemie a matika a po nich dvě vyčerpávající ho-

diny v tělocvičně, kde bezmyšlenkovitě běhal kolečka a naprosto instinktivně vykonával všechny nutné cviky. Čas na to, aby se ke svým myšlenkám vrátil, měl tedy až pod proudem horké vody ve sprše v šatnách. A podobně jako některá z těch děsných popových písní, k nimž znáte pouze refrén, mu v hlavě stále dokola zněla otázka profesora McArthura: „Bylo by to Pyrrhovo vítězství?“

Staví se do Blissovy budovy na katedru historie, a jestli bude profesor McArthur už pryč, tak to nechá být. A pokud ho v kabinetě ještě najde, alespoň dostane tu hloupou odrhovačku z hlavy.

Byl poslední lednový týden a to v Seattlu znamenalo proradně krátké dny. Do tělocvičny jste vstoupili ještě za úplného světla, a když jste z ní vyšli ven, slunce utíkalo tak rychle za horizont, že to vypadalo, jako by něco ukradlo. Peter odešel z šatny hned po šesté a ze dne nezbylo nic než ta prchavá rudá záře na obzoru. Zapnul si zip u sportovní bundy a ruce strčil do flísovcých kapes. Kožené rukavice, které dostal od mámy k Vánocům, přestal nosit poté, co mu Stacy řekla, že v nich vypadá jako chlápek, co láká děti na lízátka do své dodávky. V kampusu tou dobou zůstávali jen úplní extrémisté ze spektra práce a hry – špti, kteří se v knihovně drtili až do pozdních hodin, a ulevjáci, kteří neměli kam jít. Dokonce i uvnitř Blissovy budovy bylo slyšet vzdálené *cvak-klap-rrrr* jejich skateboardů.

Peter zaklepal na dveře profesora McArthura a napůl doufal, že mu nikdo neodpoví.

„Dále.“

Kabinet byl tak přeplněný věcmi, že dveře se zarazily o stoličku v rohu a Peter se musel protáhnout škvírou mezi nimi. Profesor McArthur byl sám (další dva učitelé, se kterými se o kabinet dělil, zjevně už odešli). Seděl na hnědé plastové židli u úzkého psacího stolu zaplněného neoznámkovanými esejí. Peter si nikdy nebyl jistý, když měl odhadnout věk někoho mezi pětadvaceti a šedesáti, ale

tipoval, že profesorovi McArthurovi může táhnout na padesátku. Na čele měl pár hlubokých vrásek, ale ty ho spíš dělaly neustále zamýšleného. Mezi studenty byl oblíbený – uměl upoutat jejich pozornost, a přitom na ně netlačil. Peter ho měl vždycky celkem rád... tedy až do dneška.

„Zdravím, pane Roesline. Jako doma, prosím.“

„Děkuju.“

Peter se posadil na malou pohovku. Na jednom z polštářků ležel vzhůru nohama otrhaný plyšový králíček. Co na něm bylo kdysi růžové, léty zešedlo. Profesor McArthur napsal na esej, kterou právě opravoval, B+ a dvakrát ho zakroužkoval. Nepoužíval klasickou fixu, ale jakési tenčí a elegantnější pero s kovovým zobáčkem ve tvaru diamantu. Nasadil na něj víčko a odložil ho.

„Co pro vás můžu udělat?“

Peter si svou řeč zrovna moc dobře nepromyslel a teď se mu v hlavě vyrojilo několik možností, které o sebe zakopávaly a rozpadaly se jako obrana před dobře vedeným útokem. „Já jen, no... dneska ve třídě jsme o něčem mluvili a... vy jste se mě zeptal na to, co dělám nebo co bych mohl dělat... teda aspoň myslím... říkal jste něco o sportovní hvězdě nebo tak něco... Víte vůbec, o čem mluvím?“

„Možná,“ pronesl profesor McArthur s trpělivým úsměvem.

Peter nepřítomně poplácal králíčka, přičemž se snažil vzpomenout si, jak přesně to bylo. Učili se o výrazu „Pyrrhovo vítězství“, který pochází ze starověku a znamená, že jste něco vyhráli, třeba bitvu, jenže zároveň jste utržili takové ztráty, že ve skutečnosti o žádné vítězství vlastně nejde. Profesor McArthur vyzval třídu, aby vymyslela nějaké příklady ze života. Nikdo se k tomu neměl, tak se přihlásil Peter a řekl, že příkladem by mohlo být, když vyhraje zápas v basketu či ve fotbale nebo v jiném sportu, přitom se ale zraní váš nejlepší hráč. Profesor McArthur přikývl, ale pak se na Petera upřeně zadíval vážnými očima zvýrazněnými tím inkvizitorským čelem a nadhodil: „Co kdybyste se stal velkou sportovní

hvězdou, vydělal kupu peněz, koupil si několik domů a řídil rychlá auta, jenže pak by váš čas na výsluní skončil a vy byste se najednou cítil nešťastný, protože byste nevěděl, jaký je vlastně smysl vašeho života? Bylo by to Pyrrhovo vítězství?“

Jeho otázka zůstala viset ve vzduchu jako vysoko hozený koš za tři body. A pak Andy Rowen prohlásil: „Já bych to bral i tak.“ A celá třída se dala do smíchu, načež se přesunuli k Caesarovi.

Jenže Peterovi to nedalo a pořád myslel na to, že profesor McArthur má nejspíš pravdu: *Bylo* by to Pyrrhovo vítězství. Protože když je po zlatých časech a vy si na smrtelné posteli v hlavě projíždíte celý svůj život, nebylo by deprimující, kdybyste si uvědomili, že jste svá nejlepší léta promarnili nějakou *brou*?

Právě takhle myšlenka soužila Petera posledních šest hodin, přestože ji neuměl dost dobře vyjádřit slovy. Profesor McArthur mu naštěstí přispěchal na pomoc.

„Petere, mrzí mě, jestli vám dneska připadalo, že vás kritizuju. Mám vás rád. Touhle školou jsem viděl projít už spoustu oblíbených studentů – myslím těch, co stojí na vrcholu pyramidy – a většinou z nich vlezla sláva na mozek. Ale myslím, že vám ne.“

Pochvaly uváděly Petera do rozpaků. Očima přelétl ke zdi, na které ještě stále visel prázdný adventní kalendář s okénky otevřenými až do Štědrého dne. Původně od profesora McArthura čekal nějakou lekci, a ne výčet svých kladných rysů. „To asi ne.“

„Většina mladých by se tím, co jsem řekl, nezabývala. Proč si myslíte, že to na vás tolik zapůsobilo?“

„To nevím.“

„Fajn. Zeptám se jinak. Co dělá knihu opravdu dobrou?“

„Já vlastně moc nečtu. Teda kromě toho, co máme povinný.“

„Tak já vám to povím. Nejlepší knihy nevyprávějí o tom, o čem jste nikdy dřív nepřemýšlel. Vyprávějí o tom, o čem přemýšlíte *neustále*, akorát vás nikdy nenapadlo, že o tom přemýšlí i někdo jiný. Když je čtete, najednou si na světě připadáte o něco méně sám. Pa-

tříte do jakéhosi spolku lidí, kteří o téhle věci také přemýšlejí, ať už je to cokoli. Podle mě se vám dnes stalo něco takového. Strach z toho, že zahodíte svou budoucnost, už ve vaší hlavě byl. Já jsem ho pouze vyzdvihl.“

Během profesorovy řeči v Peterovi podivně škubalo. „Možná.“

„To, že si děláte starosti, aby byl váš život smysluplný, je jediné dobře, Petere. Jste věřící?“

„To asi jo. Chci říct, že věřím v Boha a tak.“

„Pak to může souviset s vírou. Víra je především o snaze najít pro sebe nějaký smysl. Teď mi odpusťte, jestli je to příliš osobní, ale přišel jste někdy o někoho? O někoho blízkého?“

„Jo,“ řekl Peter, mírně užaslý nad profesorovou intuicí. „O staršího brácha, před pár lety. Proč?“

„Mně umřel otec, když jsem byl hodně mladý, a to mě donutilo poprat se s věcmi, které mí vrstevníci ke svému štěstí nikdy nepoznali. Mluvím o vážných otázkách... Zní vám to povědomě?“

„Nejsem si jistý.“

Profesor McArthur chvíli nic neříkal a čekal, jestli Peter něco dodá. Pak nadzvedl své husté obočí. „Já bych řekl, Petere, že vám byl dán do vínku nejen talent, ale také sebeuvědomění. To znamená, že to, jak se svým životem naložíte, si rozhodnete jen vy sám. Jenže tahle moc, moc volby, může být jako dvousečný meč. Můžete si totiž zvolit špatně.“

„A jak poznám, jestli si vybírám špatně?“

„V tom je právě ta potíž. Je podle vás lepší selhat v něčem, co skutečně stojí za to, nebo uspět v něčem, co nemá žádný smysl?“

Peter odpověděl dřív, než si stačil uvědomit, co říká. „Selhat v něčem, co skutečně stojí za to.“ Význam jeho odpovědi ho udeřil jako loket do žeber.

Profesor McArthur se zasmál. „Teď se tváříte úplně zhrzeně!“

„Vždyť mi tady říkáte, že bych měl skončit s tím jediným, v čem jsem dobřej.“

„Kdepak. Já neříkám, abyste skončil. Říkám, abyste *hodnotil*. Abyste *vybíral*. Když budete chtít, můžete klidně zapomenout na všechno, o čem jsme dneska mluvili.“

„Můžu?“

„Záleží na tom, jakým mužem se chcete stát.“ Profesor McArthur vstal a natáhl ruku. „Jsem si jistý, že na to přijdete. Přijďte si za mnou kdykoli zase popovídat.“

Peter se také zvedl. Přestože byl o několik centimetrů vyšší než profesor, připadal si tak malý jako už dlouho ne. Potřásl si rukama, a když byl Peter na odchodu, učitel na něj ještě zavolal.

„Petere!“

„Jo?“

„Toho králíčka, prosím.“

Peter shlédl ke svým rukám. V levé svíral plyšové zvířátko tak silně, že mu úplně zdeformoval obličej.

„Promiňte,“ omluvil se a hodil ho zpátky na gauč.

Venku už byla naprostá tma. Peter si připadal jako někdo jiný. Všechny jeho jistoty zmizely společně s denním světlem. A to tak dokonale, že skoro nepoznával samotnou oblohu. Na lilkově fialovém pozadí zářila jasně hvězda modrá jako safír. Jako by někdo na nebi zapomněl přetřít kousek odpoledne.

Vtom Peter zaslechl zaklapnutí dveří. Kdosi právě vyšel z budovy uměleckých oborů. Kdosi s pestrobarevnou šálou, o níž náhodou věděl, že si ji upletla sama – Eliza Oliviová. Poprvé asi po roce se spolu ocitli sami. A ze všech dní se to musí stát zrovna dnes. Jak se tomu říká? Šťastná náhoda?

„Elizo!“ zavolal. „Vidíš tu hvězdu? Fakt divná, co?“

Jenže dívka, přestože ho musela slyšet, šla bez zastavení dál.